

ПЕЙЗАЖНАЯ ЛІРЫКА Ў ТВОРЧАСЦІ ЯКУБА КОЛАСА

*Студэнты – Бордак С.А., 83 э, 3 курс, АЭФ;
Бядрыцкі М.Г., 18 рпт, 1 курс, ФТС*

Навуковы

кіраўнік – Мантур А.Я., ст. выкладчык

*УА «Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт»,
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Анотацыя. У артыкуле зроблены аналіз пейзажнай лірыкі Якуба Коласа, якая паказвае прыгажосць роднага краю.

Ключавыя словы: вобраз, пейзажная лірыка, творчасць, Радзіма, родная прырода.

Творчасць Якуба Коласа – гэта цэлы свет, свет дзвівосны, багаты і непаўторны, у якім месціцца родная зямля, народ, яго жыццё і гісторыя.

Так, у яго творах гучалі элегічныя песні-жалыбы, сацыяльныя матывы, але разам з тым нельга не адчуць, што ён з вялікім захапленнем і любоўю паэтызаваў «вобразы міляя роднага краю» (верш «Родныя вобразы»).

Пейзажная творчасць Я. Коласа жывапісна і непаўторна раскрывае прыгажосць беларускай зямлі, лірычных вобразаў, поўніцца красой пачуццяў і слова.

Ужо са старонак «Нашай нівы», у першай кнізе «Песні-жалыбы» Якуб Колас прадэманструваў праніклівае эстэтычнае ўспрыманне навакольнай рэчаіснасці, яркае жываапісанне фарбамі, колерамі, гукамі. Паэт апісвае родную прыроду запамінальна і тым самым арыентуе чытача на «самае тонкае бачанне, адчуванне прыгажосці навакольнага свету і прыроды» [1]. Верш «Усход сонца» здзіўляе яркім спалучэннем святла і колеру, незвычайнай паэтызацыяй беларускай раніцы:

*На ўсходзе неба грае
Пераліўным блескам,
Сыпле золатам над гаем
І над пералескам.
Чуць-чуць дрогне, прыліеца
Чырвань на ўсходзе –
Гэта неба ўсміхнеца
Людзям і прыродзе.*

У многіх выпадках у коласаўскіх прыродапісаннях мы сустракаем апазнавальныя рэаліі і знакі беларускага Панямоння. Тыповы рэгіянальны

вобраз свету намаляваны мастаком слова, напрыклад, у вершы «Высокі Бераг»:

*Струменіць Нёман срэбраводны
Ў тваіх прыўдалых берагах,
А ў лозах ветрык вее згодны,
І ходзіць шум па чаратах.
Высокі Бераг, кут мой мілы!
Люблю я жоўць тваіх пяскоў,
Разложныж хвоек гурт пахілы
І ціхі гоман лазнякаў.*

Своеасабліваць ландшафту, прыродна-рэгіянальны каларыт роднага краю паэт раскрыў даволі ярка і ўсебакова (паэма «Новая зямля», вершы «Роднае поле», і інш.). У мастацкай свядомасці Якуба Коласа рака Нёман вырастае да этнічнага сімвала Беларусі:

*О, наш чысты, наш свабодны
Нёман, быстрая рака!
Ты цячэш далёка, знаю,
З веку ў век і з году ў год.
Раскажы ж другому краю,
Як у нас жыве народ.*

У сваіх паэтычных творах Я. Колас паказвае нам прыгажосць роднага краю. Яго паэзія пераконвае ў тым, што Раздзіма пачынаецца для чалавека з пэўнага кутка. Кожны рэгіён – гэта духоўны выток вялікіх і глыбокіх пачуццяў. Краса прыроды абуджае любоў да роднага краю, да сваёй Радзімы.

Спіс выкарыстаных крыніц

1. Навуменка, І.Я. Якуб Колас: нарыс жыцця і творчасці / І.Я. Навуменка. – 2-е выд., са змян. – Мінск: Нар. асвета, 2003. – 205 с.
2. Александровіч, С. На шырокі прастор. Крыжавыя дарогі: аповесці пра Я. Коласа / С. Александровіч. – Мінск: Беларусь, 1997. – 607 с.
3. Бабіч, Ю.М. Колеравая і светлавая эстэтыка ў мове твораў Якуба Коласа: манагр. / Ю.М. Бабіч; УА «Віцебскі дзярж. ун-т імя П.М. Машэрава». – Віцебск: Выд-ва УА «ВДУ імя П. М. Машэрава», 2002. – 127 с.
4. Бельскі, А.І. Жывая мова краявідаў: пейзаж у беларускай паэзіі / А.І. Бельскі. – Мінск: БГАКЦ, 1997. – 136 с.